

Nr 245.

Av herr **Carlström**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till tullverket för budgetåret 1943/44.

Genom beslut av 10 mars 1939 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för finansdepartementet att tillkalla högst tre sakkunniga för att inom departementet biträda med viss ömprövning av lönegradsplaceringen för befattningshavare vid allmänna civilförvaltningen. Med stöd av nämnda bemyndigande tillkallade departementschefen den 16 maj 1939 såsom sakkunniga general-krigskommissarien T. O. R. Wijnblad, generaldirektören K. A. W. Björck och expeditionschefen E. A. Westling.

För att vid utredningsarbetets igångsättande ha tillgång till en aktuell och fullständig sammanställning rörande de önskemål beträffande lönegradsplaceringen, som vid denna tidpunkt förefunnos från samtliga verksstyrelserns sida, infortrade de sakkunniga uppgifter härutinnan från verksstyrelserna.

I sålunda infortrat yttrande anförde generaltullstyrelsen beträffande lönegradsplaceringen för tullförvaltare, bland annat, att den då rådande indelningen av tullförvaltartjänsterna i 5 klasser — 1 A, 1 B, 2, 3 och 4 — med placering i respektive 26, 24, 22, 21 och 18 lönegraderna borde utbytas mot dylika tjänster av klass 1, 2 och 3 med placering i lönegraderna A 27 respektive A 24 och A 21. Generaltullstyrelsen anförde därvid, att löneställningen för tullförvaltarna i förhållande till deras arbetsuppgifter var allt för låg. Med hänsyn till de för revisionen av tjänsteförteckningen givna direktiven, som uteslöto uppflyttning av en hel serie befattningar, såg sig generaltullstyrelsen nödsakad att i fråga om förslag till förbättring av tullförvaltarnas lönegradsplacering begränsa sin hemställan så, att klassindelningen av tullförvaltartjänsterna ej äger något samband med klassindelningen av föreståndare för trafikanstalter vid kommunikationsverken. Det har i stället, framhöll generaltullstyrelsen, framstått såsom alltmera påtagligt, att hänsynstagande till trafikmängden vid de lokala förvaltningarna icke skäligen för tullverkets del påkallar en så långt gående differentiering av föreståndarna som fallet är vid kommunikationsverken. Å samtliga tullförvaltare måste i fråga om kompetens och lämplighet för tullförvaltartjänst ställas så stora krav, att dessa befattningshavare även vid de mindre tullkamrarna böra erhålla en relativt god löneställning. Det ökade ansvar och arbete, som föranledes av större trafikomfattning, påkallar visserligen differentiering om också en mera begränsad sådan.

De sakkunniga förklarade sig i princip godtaga den uppfattning, som generaltullstyrelsen sålunda hävdade, men de ansågo skäl dock icke föreligga att begränsa den dåvarande differentieringen i den omfattning generaltullstyrelsen föreslagit, ej heller kunde de understödja förslaget om löneförbättring för de högre tullförvaltartjänsterna. I anslutning till denna sin uttalade uppfattning föreslog de sakkunniga, att tjänstegraden tullförvaltare av klass 4 i lönegraden A 18 uteslöts ur tjänsteförteckningen och att tullförvaltare av klass 3 skulle placeras i lönegraden A 20. Utformningen i detalj av tullförvaltarnas lönegradsplacering i övrigt skulle bli beroende av resultatet av en ny klassindelning av tullkamrarna.

I fråga om lönegradsplaceringen av gränsbevakningschefen i Karlstad föreslog generaltullstyrelsen en uppflyttning från lönegrad A 22 till A 24. Detta generaltullstyrelsens förslag tillstyrktes av de sakkunniga.

I proposition nummer 165 till 1942 års lagtima riksdag framlade Kungl. Maj:t förslag, som i fråga om tullförvaltartjänsternas lönegradsplacering helt överensstämde med de sakkunnigas förslag, och propositionen antogs utan ändring av riksdagen. På grund av detta riksdagens beslut erhöll gränsbevakningschefen i Karlstad uppflyttning i lönegrad från A 22 till A 24 från och med den 1 juli 1942.

I sitt förslag till utgiftsstater för tullverket för budgetåret 1943/44 anförde generaltullstyrelsen i fråga om tullförvaltarnas lönegradsplacering, bland annat, att det icke vore skäligt att frågan om omklassificering av tullkamrarna uppskjutes på längre tid. Generaltullstyrelsen fann sig därför nu böra upptaga frågan om tullkamrarnas klassificering i den omfattning, styrelsen funnit möjlig utan föregripande av en fullständig, på mera tillförlitliga statistiska uppgifter grundad klassificering av tullkamrarna.

Efter att ha redogjort för skälen till de olika tullkamrarnas placering anförde generaltullstyrelsen i fråga om tullkammaren i Haparanda följande:

»Bland tullkamrarna av klass 2 intager tullkammaren i Haparanda en särställning. Tullförvaltaren därstädes är tillika chef för Haparanda gränsdistrikt, vilket omfattar gränstrakterna i Torneå, Nederkalix, Överkalix, Pajala och Karesuando tingslag. De maktpåliggande göromål, som åligga tullförvaltaren i Haparanda i egenskap av gränsdistriktchef, hava icke kommit till uttryck i den poängtabell, efter vilken ordningen mellan tullkamrarna angivits vid klassificeringen år 1932. Numera har genom gränskontrollkungörelsen den 13 februari 1942 (nr 59) tullverkets gränsbevakning ålagts särskilda skyldigheter med avseende å övervakande av samfärdseln över riksgränsen. Antalet tjänstemän i Haparanda gränsdistrikt utgjorde 110 under år 1938 och 103 under år 1941, under det motsvarande siffror för Dalslands, Värmlands och Dalarnas gränsdistrikt voro 80 och 69. Vidare må nämnas, att tullkammaren i Haparanda i fråga om antalet tjänstemän vid tullkammaren alltsedan år 1930 ligger näst främst bland tullkamrar av

klass 2. Med hänsyn till att gränsbevakningschefen i Dalsland, Värmland och Dalarna i enlighet med tjänsteförteckningssakkunnigas förslag uppflyttats till lönegraden A 24 anser styrelsen det vara rättvist, att även tullförvaltaren i Haparanda placeras i nämnda lönegrad och att tullkammaren därstädes således uppflyttas till klass 1 B.»

I Kungl. Maj:ts proposition nummer 196 angående anslag till tullverket för budgetåret 1943/44, given den 9 april 1943, anför emellertid departementschefen, att oaktat ojämnheter kunna föreligga i den klassindelning för tullkamrarna som nu gäller kan han med hänsyn till den stränga återhållsamhet i fråga om lönegradsförbättringar, som i nuvarande läge måste iakttagas, icke nu förorda några uppflyttningar i lönegrad av tullförvaltare. Även med hänsyn till nu rådande trafikförhållanden synes tveksamhet kunna råda om lämpligheten av en omreglering av tullförvaltarnas löneställning i enlighet med det framlagda förslaget. Under sådana förhållanden förordar departementschefen, att med klassificeringen av tullkamrarna tills vidare får anstå.

Med erkännande av det principiellt riktiga i departementschefens återhållsamhet beträffande lönegradsförbättringar synas dock i fråga om klassificeringen av tullkammaren i Haparanda så starka skäl hava anförts, att någon tvekan om det rättmätiga i en omedelbar uppflyttning enligt det av generaltullstyrelsen framlagda förslaget ej kan råda. Riksdagens beslut år 1942 att i lönegrad uppflytta chefen för Dalslands, Värmlands och Dalarnas gränsdistrikt synes också kräva, att den ojämförligt än mera krävande och ansvarsfulla tjänsten såsom chef för Haparanda gränsdistrikt och tullkammare erhåller en minst lika god lönegradsplacering. Då därjämte de av departementschefen påtalade trafikförhållandena i mindre grad än för någon annan tullkammare torde kunna anses påverka de omständigheter, som böra ligga till grund för lönegradsplaceringen för chefen för Haparanda gränsdistrikt och tullkammaren i Haparanda hemställes,

att riksdagen måtte besluta,
dels att tullkammaren i Haparanda skall hänföras till
klass 1 B,
dels att personalförteckningen för tullstaten skall erhålla
följande ändrade uppställning:

1. Lokaltullförvaltningen.

-----	8 tullförvaltare av klass 1 B	A 24
-----	16 tullförvaltare av klass 2	A 22

Stockholm den 4 maj 1943.

C. Fr. Carlström.